

ÅRSPLAN 2026-2027

Trygghet, lek og gode relasjoner.
Trygt og godt for stort og smått
Et godt sted å være – et godt sted å lære
Lekne, rause barn med god selvfølelse

INNHold

INFORMASJON	1
- ÅPNINGSTIDER	2
- MÅLTIDER	2
- DAGSRYTME	2
- TEMA	3
- FØRSKOLEKLUBB/BAMSEKLUBB	4
- TRADISJONER	5
BARNEHAGENS FORMÅL	6
RAMMEPLANEN	7
BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHold	7
-Å IVARETA BARNS BEHOV FOR OMSORG	
-Å IVARETA BARNS BEHOV FOR LEK	
-FREMME DANNING	
-FREMME LÆRING	
-FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	
-FREMME VENNSKAP OG LÆRING	
BARNS RETT TIL MEDVIRKNING OG HENSynet TIL BARNETS BESTE	10
DEMOKRATI	11
MANGFOLD, LIKESTILLING OG GJENSIDIG RESPEKT	11
BÆREKRAFTIG UTVIKLING	12
LIVSMESTRING OG HELSE	12
VERDIER I PRAKSIS	13
OVERGANGER	14
NY I BARNEHAGEN	14
OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE/SKOLEFRITIDSORDNING	15
RAMMEVERKET FOR KVALITET OG MESTRING	15
SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER	16
FORELDRESAMARBEID	16
TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG POLITIATTEST	17
BARN OG BARNDOM	18
BARNS RETT TIL ET TRYGT BARNEHAGEMILJØ	18
FAGOMRÅDENE	19
-Kunst, kultur og kreativitet.	20
-Antall, rom og form.	20
-Natur, miljø og teknologi.	21
-Etikk, religion og filosofi.	21
-Kommunikasjon, språk og tekst.	22
-Nærmiljø og samfunn	23
-Kropp, bevegelse, mat og helse.	24
PROGRESJON	25
DOKUMENTASJON OG VURDERING	26

INFORMASJON

Stokkelandsåsen familiebarnehage startet opp i 1995 og er godkjent for 10 plasser i alderen 0-6 år. Barnehagen holder til i et privat bolighus i Stokkelandsskogen med nærhet til flotte naturområder.

Adresse: Stokkelandsåsen familiebarnehage AS
Stokkelandsåsen 9
4643 SØGNE

Barnehagen holder til i underetasjen i huset. Egen trapp ned på venstre side av huset.

E-post: post@stokkelandsasen.no

Telefon: Nina 99 28 57 33

Nettside: www.stokkelandsasen.no

Personalet:	Nina Andersen Jaksa	Eier/farbeider
	Solvor Elisabeth Solfardal	Barnehagelærer/styrer
	Natalie Jaksa-Steinbach	Fagarbeider
	Henriette Rødland	Assistent/vikar
	Lennart Jaksa	Vikar

ÅPNINGSTIDER

Barnehagen har åpent fra kl. 07.15 - 16.00 mandag til fredag.

Barnehagen har åpent alle virkedager unntatt julaften, nyttårsaften, samt mandag, tirsdag og onsdag i påskeuka. Vi holder også stengt 5 planleggingsdager/kursdager i løpet av barnehageåret. Vi holder stengt hele juli. Betalingsfritak denne måneden.

Planleggings- og kursdager barnehageåret 2026/27 er:

- 3. august, planleggingsdag
- 6. november, Sørlandsk lærerstevne
- 4. januar, planleggingsdag
- 7. mai, planleggingsdag
- 30. juni, nedvask av barnehagen

Barnehagen er stengt disse dagene.

Barnehagen avholder vanligvis personalmøter og andre møter/kurs på ettermiddager/kveld. Derfor er det ikke nødvendigvis slik at vi oppholder oss i barnehagen de fastsatte planleggingsdagene.

MÅLTIDER

Barna tar med niste (brødmat) og gjerne litt frukt i matboksen til lunsjmåltidet, og en yoghurt til ettermiddagen. Barna kan spise medbrakt frokost i barnehagen frem til ca. kl. 08.15 dersom det er ønskelig. Det serveres vann til måltidene.

Ca. en gang i måneden baker vi rundstykker i barnehagen og serverer lunsj med variert pålegg, eller vi lager annen mat som vi serverer.

Hvis barna ikke trenger å ha med niste blir det opplyst på månedsplanen. Barnehagen tar ikke matpenger.

DAGSRYTME

Vi har kjernetid i barnehagen fra kl. 09.15 – 13.00. Hvis barnet blir levert senere enn dette eller skal hentes tidligere vil vi ha beskjed.

07.15 – 08.30	Frokost/innelek
08.30 – 11.00	Lek ute/inne, samlingsstund/tur på turdag
11.00 – 11.30	Lunsj
11.30 – 13.30	Lek inne, soving
13.30 – 14.00	Yoghurt
14.00 – 16.00	Lek ute/inne

På turdager går vi fra barnehagen kl. 09.30 hvis ikke noe annet er opplyst på månedsplanen. De av barna som kommer etter kl. 09.15 på turdag, må være ferdig kledd for tur.

TEMA

Hver måned har vi ett eller flere oppsatte tema, som vil bli tatt opp i samlingsstunder og i planlagte aktiviteter. I tillegg vil vi legge til rette for at barna kan ta temaene med seg inn i leken.

I august er vårt største fokus på å bli kjent med hverandre og med barnehagen. Månedstema og månedsplaner starter derfor i september. Dette er som sagt utgangspunktet, men underveis kan vi endre temaer, på grunn av for eksempel barns interesse for et emne der og da.

September: Brannvern

Oktober: Epler

November: Eventyr

Desember: Adventstid og jul

Januar: Yrker

Februar: Karneval og farger

Mars: Dyr (norske husdyr)

April: Småkryp

Mai: 17. mai og trær

Juni: Fukt, bær og grønnsaker

FØRSKOLEKLUBB

De årene vi har barn som er førskolebarn, så har vi førskoleklubb. Førskoleklubben avholdes ca. en gang i uka, med varighet på ca. 30 minutter. Dette er for barna som skal på skolen til neste år. Her er det forskjellige aktiviteter; bl.a. lek og læring med tall og bokstaver, samarbeid, fokus på sosial kompetanse og mye mer. Hvert barn vil få en perm hvor vi setter inn bilder og informasjon om hva som er gjennomgått. Denne informasjonen sendes også ut til foreldre på e-post i etterkant av hver klubb-samling. I tillegg blir det en overnatting i barnehagen og rosaruss-markering i mai. Som de andre barnehagene i Kristiansand bruker også vi det som kalles overgangssekken – en oransje sekk med en bok, eventyr, regler og sanger som brukes både i førskoleklubb, og på skolen i 1. klasse.

BAMSEKLUBB

De årene vi ikke har førskolebarn og dermed heller ikke førskoleklubb, så pleier vi å ha Bamseklubb. Dette er en klubb for de eldste barna, hvor vi samles ca. annenhver uke. I Bamseklubben så har vi vår egen bamse-maskot, Bamse, og vi gjør forskjellige aktiviteter. Dette kan være f.eks. aktiviteter med spesielt fokus på språk, sosial kompetanse, eller temaer fra de ulike fagområdene. Eksempler på aktiviteter kan være spill, småturer, bordaktiviteter, leker osv.

TRADISJONER

Bursdager

- Vi markerer bursdager ved å lage krone, henge ut flagg og ballonger. Barnet får ekstra oppmerksomhet i samlingsstunden, vi synger bursdagssang og barnet får være med å velge sang, bok, eventyr og liknende. Barnehagen ordner is eller kake til feiringen.

Lucia

- Vi går i Lucia-tog med barna i barnehagen, spiser lussekatter (boller) og lager kakao.

Grøt-fest

- Vi arrangerer grøt-fest i desember. Foreldre og søsken blir invitert.

Julevandring

- Hvis vi får tilbud om julevandring i desember så går vi i kirka med de eldste.

Karneval

- I februar har vi karneval i barnehagen. Vi kler oss ut og spiser noe godt.

Samefolkets dag – 6. februar

- Vi markerer dagen i barnehagen. Dette gjøres også både i forkant og etterkant av selve dagen.

Påskelunsj

- Vi serverer påskelunsj til barna i barnehagen.

17. mai - Grunnlovsdag

- Vi markerer dagen i barnehagen i dagene før nasjonaldagen. Vi går i borgertoget med foreldre og barn under egen fane.

Sommerfest/avslutning

- I juni inviterer vi foreldre og søsken på sommerfest i barnehagen.

BARNEHAGENS FORMÅL

Barnehagens formålsparagraf (Barnehageloven §1):

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering»

Barnehagens formål, lov om barnehager §1, gjenspeiles i våre verdier.

RAMMEPLANEN

”Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver” er en forskrift til barnehageloven. Sammen med barnehageloven skal den legges til grunn for alt arbeid i barnehagen. Rammeplanen gjør det tydelig hva personalet i barnehagen skal gjøre for at barna skal trives og utvikle seg.

Barnehagens formål og innhold

Fra forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, kap.3

Å ivareta barns behov for omsorg	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal: • Barn ha rett til omsorg. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagen; stell, måltider, påkledning, lek og læring. • Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. • I barnehagen skal alle barn oppleve at de blir sett, forstått og respektert, og få den hjelp og støtte de har behov for. • Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.	• Alle barna skal oppleve en trygg oppstart i barnehagen. • Vi skal være åpne, inkluderende, trygge og varme voksne. • Vi skal vise barna omsorg når de uttrykker ulike følelser. • Vi skal legge til rette for at barna får ro og hvile. • Omsorg og nærhet skal komme til uttrykk i alle hverdagssituasjoner.

Å ivareta barnas behov for lek	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal: • Leken ha en sentral plass. • Egenverdien til leken anerkjennes.	• Vi skal gi barna erfaringer og opplevelser som gjør leken rikere. • Vi skal delta i leken, og være bevisst på egen rolle i leken.

• Det skal være gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. • Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. • Inspirere til å gi rom for ulike typer lek både ute og inne. • Bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.	• Ta initiativ til lek og veilede barn inn i leken. • Vise respekt for leken til barna, og verne om lekens egenverdi. • Vi skal organisere rom, tid og lekemateriell for å inspirere til ulike typer lek. • Vi vil bygge videre på barnas interesser og nysgjerrighet. • Være trygge og tilgjengelige voksne.
Fremme danning	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal vi: • Oppmuntre barna til å være prøvende og nysgjerrig til omverdenen. • Bidra til modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. • Fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. • Bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet • Bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, naturen og kulturen. • La barna få delta i beslutningsprosesser og være med på å utvikle felles innhold.	• Vi vil skape et miljø for gode, utforskende samtaler og vurderinger. • Vi skal vise interesse for det barna sier, og utfordre deres tenkemåte. • Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet. • Vi skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikheter.

Fremme læring	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal: • Barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om lysten til å leke, utforske, lære og mestre.	• Vi skal gi barna utfordringer tilpasset alder og modning. • Vi skal være oppmerksomme på barnas interesser og

• Barna bli introdusert for nye situasjoner, tema, fenomen, materiale og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. • Nysgjerrighet, kreativitet og vitelyst anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for læringsprosesser. • Barna få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiv og få ny innsikt. • Barna få bruke hele kroppen og sine sanser i læringsprosesser.	engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter. • Vi skal rettlede og inspirere. • Vi skal sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. • Vi skal benytte digitale verktøy for å berike barnas lek og læring. For eksempel med sanger, fortellinger, puslespill og pedagogiske apper.

Fremme kommunikasjon og språk	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal: • Barna gjennom dialog og samspill støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. • Barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk verdsettes og anerkjennes. • Alle barn få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. • Alle barn få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.	• Vi skal være gode språkmodeller. • Anerkjenne og verdsette barnas morsmål. • Ha god tilgang på bøker og ha mye høytlesing. • Bruke rim, regler og sang. • Stiller åpne spørsmål.

Fremme vennskap og læring	Slik gjør vi det i barnehagen
I barnehagen skal: • Alle barn kunne erfare å være viktig for fellesskapet.	• Vi skal forebygge, stoppe og følge opp all form for diskriminering, utestengelse,

• Alle barn være i positivt samspill med andre barn og voksne. • Selvfølelsen til barna støttes, samtidig som de får hjelp til å mestre balansen mellom å dekke sine egne behov og ta hensyn til andre sine behov. • Vi aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.	mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønster. • Vi skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å holde på venner.

Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste.

Barns medvirkning er nedfelt gjennom FNs barnekonvensjon og i Lov om barnehager.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

(Barnehageloven §3)

I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.

Vi tilbyr barna ulike aktiviteter ut ifra interesser og behov.
Det betyr at barna ikke alltid er med på alle aktiviteter.

Artikkel 12 i FNs barnekonvensjon sier at barn har rett til å bli hørt i alle saker som angår dem, og at deres meninger skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. I barnehagen bruker vi aktivt bildekort gjennom dagen, som støtte til språket – dette går både fra voksen til barn og fra barn til voksen. De voksne bærer bildekortene på en nøkkelring, slik at de er lett tilgjengelige. Dette verktøyet skal gjøre det lettere for barna å tilegne seg verbalt språk, samt bidra til at barna lettere kan gjøre seg forstått.

Demokrati

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.

Når det gjelder arbeidet med barns medvirkning og demokrati, skal vi i barnehagen:

- Ta utgangspunkt i barna sine interesser når vi jobber med planer, prosjekter og hverdagsaktiviteter, slik som samling, tur, lek og annet.
- Vi skal lytte, observere og reflektere – hva er barnet opptatt av?

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i felleskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå, og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling.

For eksempel jobbe med kildesortering, plukke søppel når vi er ute på turer, verne om insekter og dyr.

Barnehagen har store tøynett til utlån når tøy og annet skal sendes med hjem. Nettene tas med tilbake til barnehagen, og vi bruker dem om igjen, i stedet for plastposer som kastes.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner.

Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse i møte med rammeplanens fagområder. Barn skal møtes med en holdning der de voksne forsøker å forstå hva som ligger bak barns atferd, uttrykk og støttes i å håndtere livene sine gjennom trygghet, relasjon og god følelsesregulering. Dette er i tråd med Kristiansand kommunes kompetanseprogram knyttet til en traumebevisst tilnærming og forebygging/avdekking av vold- og seksuelle overgrep.

Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Gjennom samtaleverktøyet «Kroppen er min» skal barna få mulighet til å kommunisere med voksne om krenkelser, grenser, hemmeligheter og trygghetspersoner. Dette samtaleverktøyet er noe vi bruker med de eldste barna, og foreldre informeres i forkant av gjennomføring av Kroppen er min-samlingene.

Verdier i praksis

Verdier i praksis handler om at ledere, ansatte, barn og foreldre begrunner valgene sine i felles holdninger, normer og verdier. Dette skal prege praksis og handlingene våre.

Kjerneverdier

- Likeverd
- Medvirkning
- Anerkjennelse

Alle barn og unge:

- Har en absolutt verdi
- Vil når de kan
- Finner mening og deltar
- Har noe å tilføre fellesskapet

Innhold og aktiviteter i barnehagen skal gjenspeile disse verdiene.

Overganger

Ny i barnehagen

Vi ønsker å legge til rette for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Vi legger stor vekt på dialog med foreldrene for at tilvenningen skal passe for den enkelte familie.

Nye barn og foreldre inviteres til bli-kjent dag på våren. Vi deler da ut informasjon om barnehagen, informasjon om hva barna må ha med, helseerklæringsskjema, vedtekter, informasjon om personalet og foreldrekontakt. Vi går også gjennom et skjema for nye barn i barnehagen.

Overgang barnehage-SFO/skole:

Vi har en egen plan for overgang fra barnehage til SFO/skole, inspirert av Kristiansand kommunes plan. Barnehagens plan for overgang fra barnehage til skole/SFO blir kort nevnt på felles foreldremøte i august, de årene hvor vi har førskolebarn i barnehagen.

Rammeverket for kvalitet og mestring

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av strategiplan for oppvekst i Kristiansand kommune. Dette er et verktøy som gir muligheter for at alle enheter kan identifisere styrker og svakheter i egen praksis, velge egne satsningsområder, legge til rette for dype samtaler om utvikling og gjøre kollektive endringer av praksis. En hensikt med rammeverket er å støtte enhetsledernes strategiske planlegging på egen enhet. Kjernen i rammeverket er det viktige målet: *Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet.*

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere som Familiens hus, skoler, Universitetet i Agder etc.

Helsetjenester som omhandler barn er samlokalisert i Familiens hus der man treffer bl.a. PPT, helsesykepleier, familieterapeut, jordmor, fysioterapeut, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Barnehagen henvender seg her når det er behov for det, eller til andre samarbeidspartnere.

Barnehagen er som de andre Kristiansandsbarnehagene invitert til å delta på Tverrfaglig Arena (TFA). Dette er et tilbud som gis ca. månedlig gjennom barnehageåret, hvor barnehagen og foreldre kan melde inn saker der det trengs innspill fra andre instanser. Her deltar bl.a. oppvekstkontoret, helsesykepleier, fysioterapeut, barnevernspedagog og representant fra PPT med tips, spørsmål og veiledning. I enkelte tilfeller følges disse sakene opp i samarbeid med aktuelle instanser.

I tillegg til dette deltar barnehagen på nettverksmøter i Kristiansand kommune; nettverk for små- og familiebarnehager, barnehageleder-nettverk og 0-6-års nettverket.

Andre samarbeidspartnere som kan være aktuelle er andre barnehager, kommunalt kompetanseteam mot vold og seksuelle overgrep og NAV.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er foreldrenes ansvar ifølge barnekonvensjonen og barneloven. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand (FUB) som er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagene i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg, som er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Vi legger stor vekt på den daglige kontakten med barnas hjem. Vi gir informasjon om barnets liv i barnehagen, får informasjon om barnet fra foreldrene og oppfordrer dem til å ta kontakt om stort og smått.

Vi har egen nettside med generell informasjon, årsplan og vedtekter. Foreldre/foresatte får jevnlig e-post med informasjon fra barnehagen og ukentlig melding på mobilen med bilder av barna. Informasjon blir gitt muntlig, på e-post, på SMS eller lapp med hjem i sekken.

Barnehagen har et foreldremøte i begynnelsen av barnehageåret.

I forkant av foreldremøtet sendes årsplan ut til foreldre på e-post.

Årsplanen blir fastsatt av samarbeidsutvalget i juni hvert år av gjeldende samarbeidsutvalg. På foreldremøtet i august går vi kort gjennom årsplanen, samt at annen informasjon om barnehagen blir gitt og vi velger en foreldrerepresentant for kommende barnehageår.

Vi tilbyr foreldresamtale høst og vår. En slik samtale handler om barnets trivsel og utvikling og innspill fra foreldrene. Skulle det oppstå spesielle situasjoner tar vi møte med foreldrene innen kort tid.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Alle ansatte har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare.

Foreldre vil som en hovedregel bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivarettatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke- og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing.

Barnehagen skal ha nulltoleranse mot alle typer krenkelser.

Barnehagen har utarbeidet en egen veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø.

Når barn ikke har det trygt og godt inntreffer aktivitetsplikten som innebærer følgende delplikter:

Forebygge – følge med – gripe inn – melde fra – undersøke

Slik arbeider vi med å forebygge mobbing og skape et trygt og godt barnehagemiljø:

- Har jevnlige samlinger hvor vi bruker *Vennebøkene* (ti ulike titler) om Pinnsvin og Kanin, noen ganger bruker vi hånddukkene Pinnsvin og Kanin.
- Ha nok bemanning slik at voksne kan være «tett på», delta i lek og observere når det trengs.
- Veksle mellom å være hele barnegruppa samlet, og det å dele oss opp i flere smågrupper
- Øve på å vente på tur, dele, samarbeide, «si stopp»
- Ha et godt og daglig foreldresamarbeid

FAGOMRÅDENE:

Rammeplanen beskriver syv ulike fagområder som barna skal ha erfaring fra i løpet av barnehageåret. Nedenfor er korte utdrag fra rammeplanen og en beskrivelse av hva vi ønsker å legge vekt på innenfor hvert av disse områdene for de yngste og eldste barna. Samtidig så er det ofte aktuelt for de yngste å også fokusere på det som står nevnt for de eldste, og motsatt.

Kunst, kultur og kreativitet:

Fra Rammeplanen:

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Lære hva fargene heter -Male, tegne -Konstruksjonslek med duplo, klosser -Delta på aktuelle kulturelle arrangementer -Øve på å perle med store perler på brett -Danse til musikk -Bli introdusert for og delta på Mini-Røris i barnehagen -Legge til rette for å «leke ut» eventyr vi har hørt i barnehagen -Sangleker	-Lære om farger og hvordan blande farger -Delta på aktuelle kulturelle arrangementer -Øve på å perle på brett, perle smykker, forme med play dough -Mini-Røris -Utkledningstøy og rollelek -Lytt til ulike musikkformer -Øve på rytme og bli introdusert for ulike musikkinstrumenter vi har i barnehagen. - Bli introdusert for samiske eventyr

Antall, rom og form

Fra Rammeplanen:

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Øve på tallramsen, leke med telling i hverdagen -Utforske størrelser og antall; liten, mellomstor, stor, lite, mye, lav og høy. Blant annet ved bruk av eventyret om Bukkene Bruse. -Puslespill -Geometriske former -Bli introdusert for egen alder	-Sortere, tallramsen, gruppere -Introduseres for bokstaver generelt, og spesielt «min bokstav» -Måling, veiing -Spill, puslespill, terningspill -Ukedager, årstidene og månedene -Leke med mønster -Bli introdusert for klokka, morgen, formiddag, ettermiddag, kveld og natt

Natur, miljø og teknologi

Fra Rammeplanen:

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Opplevelser av friluftsliv året rundt -Lære om dyr og dyreliv -Lære om årstidene -Utforske det som er rundt oss der vi ferdes -Plukke blomster, se etter insekter, samle blader og steiner	-Lære om miljøvern, gjenbruk -Turer og opplevelser i naturen -Lære om naturfenomener -Få kjennskap til menneskets livssyklus -Ha billedfaktabøker om dyr og natur tilgjengelig i barnehagen -Få erfaringer med bruk av teknologi og redskaper

Etikk, religion og filosofi

Fra Rammeplanen:

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
- Være med på markering av merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen -Øve på turtaking, stå i kø, høflighetsfraser -Lære om ulike følelser, og at det er rom for alle følelser	-Utforsking og undring over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål -Legge til rette for at barna får utvikle religiøs toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet -Være med på markering av merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen

Kommunikasjon, språk og tekst

Fra Rammeplanen:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sang, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Vi leser bøker, bruker rim og regler -Vi benevner aktivt i dagligtalen -Vi bruker eventyrkofferter med konkrete -Sanger og bevegelsesleker -Vi leser bøker på bokmål og nynorsk - Har tilgang på pekebøker -Voksne som leser for barna daglig	-Vi leser bøker, bruker rim og regler -Vi spiller brettspill -Vi leker og tøyser med ord -Vi leker med og utforsker bokstaver -Vi leser bøker på bokmål og nynorsk -Vi legger til rette for å utvikle gode samtaler

Nærmiljø og samfunn

Fra Rammeplanen:

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Turer i nærområdet -Leke på lekeplasser i nærområdet -Lære om yrker som er i nærmiljøet	-Turer i nærområdet -Delta på aktuelle arrangementer i nærområdet og i Søgne -Leke på lekeplasser i nærområdet - Gi barna meningsfulle møter med personer og arbeidsplasser i nærmiljøet; bibliotek, butikk, Søgne gamle prestegård/Søgne VGS.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Fra Rammeplanen:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

<i>De yngste barna (1-3 år)</i>	<i>De eldste barna (4-6 år)</i>
-Utforske fysiske utfordringer i naturen og i barnehagen -Lære om kroppen og kroppsdelene -Perle med store perler, pusle puslespill (finmotorisk øvelse) -Trene på av- og påkledning -Hinderløyper -Veksling mellom perioder med ro og perioder med aktivitet -Jevnlige turer til gymsalen på Agder Folkehøgskole	-Lære gode vaner og kunnskap rundt kost og hygiene -Øve på blyantgrep, klipping, tegne innenfor streken, kutting -Øve på å hoppe, hinke, kaste og ta imot ball, balansere -Av- og påkledning -Hinderløyper -Lære om kroppen og kroppsdelene -Veksling mellom perioder med ro og perioder med aktivitet -Jevnlige turer til gymsalen på Agder Folkehøgskole

PROGRESJON

Barnets erfaringer og opplevelser i barnehagen må følge dets utvikling, forutsetninger, ønsker og behov. Det er viktig at barna møtes der de er i forhold til alder og modning. Barna motiveres av helt forskjellige faktorer. Dette stiller krav til at vi i barnehagen må tilrettelegge for ulike aktiviteter og opplevelse i de ulike aldersgruppene. Personalet skal ha kunnskap om barns utvikling generelt og skal se det enkelte barn spesielt for å kunne legge til rette for progresjon i fagområdene og for barnas utvikling (se aldersprogresjon under hvert fagområde).

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og arbeidsmåtene skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppa og lokalmiljøet. Barnehagedagens innhold skal gi rom for både planlagte og spontane aktiviteter. Vi skal legge til rette for variasjoner og utvikling, i valg av leker, materiell og tema/prosjekt.

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagens arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Vi vil derfor systematisk observere og vurdere barnegruppen og det enkelte barnets trivsel og utvikling.

Vi lager månedsplan som sendes ut til foreldrene hver måned. Denne planen gir en oversikt over spesielle aktiviteter i løpet av måneden og informasjon om månedens tema og hvordan vi arbeider med dette. I slutten av hver måned lages det et foreldrebrev, der vi beskriver og evaluerer måneden som har gått, og informerer om hva som skjer i kommende måned.

Arbeidet i barnehagen blir vurdert fortløpende av personalet i barnehagen og via tilbakemeldinger fra barn og foreldre. Personalet har også egne personalmøter der vi evaluerer arbeidet og justerer planer og mål.

Vi bruker følgende observasjonsskjema som er utviklet for å observere barnas utvikling på ulike områder. Disse skjemaene utfylles ved behov:

ALLE MED – observasjonsskjema som dekker seks utviklingsområder; sosio- emosjonell utvikling, trivsel, hverdagsaktiviteter, sansemotorisk utvikling og språkutvikling. Vi utfører denne observasjonen ved behov.

TRAS – Skjema for tidlig registrering av språkutvikling.

MIO – Dette skjemaet dekker matematiske utviklingsområder som problemløsning, geometri og telling og antall.

Årsplanen er vårt viktigste planleggingsdokument. Den er også utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen og den er grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen. I løpet av året lager vi oppslag og utstillinger med tegninger og produkter som viser noe av det vi holder på med og er opptatt av.

Hvert barn tar med en egen A4-perm til barnehagen der vi samler barnets tegninger og andre arbeider barnet har laget. I denne permen kan det også være sanger og andre ting som dokumenterer barnets hverdag.

Vi dokumenterer noe av det vi gjør i barnehagen med bilder som sendes hjem til foresatte på sms én dag i uka.

Det lages fotobok til alle barn med bilder fra barnehageåret, som gis ut i juni ved sommeravslutningen.